

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie bedrijventerrein Mandewyk, Bakkeveen

projectnummer: 184.39.50.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie uitbreiding bedrijventerrein Mandewyk, Bakkeveen

Datum: 17-10-2019

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om op een agrarisch gebruikt perceel achter enkele bedrijven aan de Mandewyk te Bakkeveen uit te breiden. Om de uitvoerbaarheid van het project te toetsen, is een ecologische inventarisatie uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 18 september 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren bewolkt, regenachtig, een zwakke wind en circa 17 °C.

PROJECTGEBIED

Het projectgebied ligt direct ten noordoosten van een drietal bedrijven aan de Mandewyk 1a t/m c, in het zuiden van Bakkeveen. Het projectgebied betreft agrarische gebruikte grond, waar ten tijde van het veldbezoek voornamelijk mais werd geteeld. Een kleine strook bestaat uit grasland. Aan alle zijden wordt het gebied begrensd door een watergang. Bebouwing ontbreekt binnen het projectgebied. Ten oosten van de bedrijven, langs de westrand van het plangebied staat opgaande beplanting in de vorm van een eik en een bosschage. Ten noordoosten van het projectgebied staan langs de watergangen enkele eiken.

De ontwikkeling bestaat uit uitbreiding van de bedrijfsgebouwen van de drie bedrijven aan de Mandewyk. Daarvoor wordt de sloot tussen het perceel en de huidige bedrijven gedempt, grond vergraven en houtige beplanting verwijderd. De uitbreiding zal landschappelijk worden ingepast.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Impressie van het projectgebied met links het gebied gezien het zuidoosten en rechts richting het noordwesten.
(18 september 2019)

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF²) via Quickscanhulp.nl³ ('© NDFF - quickscanhulp.nl 07-10-2019 08:51:56') blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het pro-

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen.

jectgebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreffen amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels met jaarrond beschermde nesten en de libellensoort gevlekte witsnuitlibel.

Het grasland voor het maisveld bestaat hoofdzakelijk uit kort gemaaid Engels raaigras en een enkele kruidensoort als gewone paardenbloem. Aan de achterzijde van het terrein van Veenstra bevindt zich een bosschage met onder andere laurierkers. Ter hoogte van Marinus Machinebouw staat langs de watergang een enkele eik. In de watergangen en langs de oevers groeien planten zoals zwanenbloem, pijlkruid, kikkerbeet, grote waterweegbree en moerasandoorn. De aangetroffen soorten op het land en in het water duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet in het projectgebied verwacht.

In de bomen zijn geen nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn aangetroffen. Vanwege het ontbreken van bebouwing kunnen jaarrond beschermde nesten van gebouw bewonende soorten zoals huismus en gierzwaluw uitgesloten worden. Wel zijn tijdens het veldbezoek circa 30 huismussen gezien in laurierkersen achter Veenstra, op de grens van het projectgebied. In het plangebied en de directe omgeving zijn geen geschikte broedplaatsen aanwezig. Het projectgebied kan ook, zeker zodra de mais geoogst is, een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en huismus. In de watergangen en opgaande beplanting rondom het plangebied kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen zoals wilde eend en merel. Deze nesten zijn niet jaarrond beschermd.

In de eik of in de struiken zijn geen holtes, spleten of loszittend schors aangetroffen. Daarnaast ontbreekt bebouwing in het projectgebied. Vleermuisverblijfplaatsen kunnen zodoende uitgesloten worden. Het projectgebied zelf is gedeeltelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis, die in de directe omgeving van het projectgebied bekend zijn (Quickscanhulp.nl). Het gaat hierbij vooral om de randen met opgaande beplanting en de bredere watergang aan de zuidoostkant van het projectgebied.

Het projectgebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis en haas. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de directe omgeving van het projectgebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde boomarter, das en eekhoorn bekend. (Quickscanhulp.nl). Voor deze soorten ontbreekt geschikt leefgebied vanwege het ontbreken van bos en houtsingels binnen het projectgebied. Sporen van dergelijke soorten zijn ook

---

Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het projectgebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Das zou het gebied incidenteel als foerageergebied kunnen gebruiken.

De watergangen rondom het projectgebied vormen voorplantingsbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker (Quickscanhulp.nl). De oevers vormen ook potentieel landbiotoop voor deze soorten. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor de meer kritische niet-vrijgestelde amfibieën zoals de uit de omgeving bekende heikikker, poelkikker en rugstreepad(Quickscanhulp.nl).

Geschikt leefgebied voor (uit de omgeving bekende) beschermde soorten uit de soortgroep vissen, ongewervelden en reptielen is gezien de inrichting en het gebruik niet aanwezig in het projectgebied.

TOETSING

Bij uitvoering van het project verandert het foerageergebied voor huismus en buizerd en wordt mogelijk minder geschikt. Het projectgebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van buizerd en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig voor deze soort waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Bij verwijdering van de struiken achter Veenstra verdwijnt een deel van de slaap-en rustplaatsen voor huismus. Deze liggen echter niet vlakbij mogelijke nestplaatsen. In de omgeving zijn in voldoende mate alternatieve plekken aanwezig voor huismussen om een slaap-en rustplaats te vinden. Ook worden de nieuwe bedrijfsgebouwen ingepast in het landschap. Er is geen negatief effect op huismus onder de voorwaarde dat aanwezige struiken worden behouden of met nieuwe beplanting worden gecompenseerd, waardoor alternatieven voor de rustplekken gecreëerd worden.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels in de directe omgeving kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen zijn door het ontbreken van bebouwing, bomen met holtes, schuren en spleten niet aan de orde. Het project heeft gezien de huidige inrichting en het intensieve gebruik beperkte waarde als foerageergebied voor vleermuizen en daardoor zijn ook negatieve effecten op foerageergebied niet aan de orde. In de omgeving is in ruime mate hoog-

waardiger foerageergebied aanwezig. De watergang aan de oostzijde kan dienen als essentiële vliegroute voor watervleermuis. Door lichtuitstraling op deze watergang te voorkómen kan een negatief effect op deze vliegroute worden voorkomen.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van enkele vrijgestelde beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied. In dit kader zijn op de kaart Weidevogelgebieden aangewezen als Weidevogelkansgebieden of weidevogelparels.

INVENTARISATIE

Het projectgebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen gebied beschermd middels de Wnb betreft het Natura 2000-gebied 'Bakkeveen-se Duinen' wat is gelegen op een afstand van ruim 380 meter ten noorden van het projectgebied. Het meest nabijgelegen NNN-gebied valt ook binnen de grenzen van dit Natura 2000 gebied.

Gronden die zijn aangewezen als weidevogelkansgebied liggen op een afstand van ruim 13 kilometer ten westen van het projectgebied.

TOETSING

Het projectgebied ligt niet in of tegen een Natura- 2000 gebied aan. Hierdoor zijn in potentie hooguit effecten mogelijk door externe werking. Het projectgebied is gescheiden van het Natura 2000-gebieden door (water)wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten. Er vinden ook geen wijzigingen in hydrologie plaats die de waterkwaliteit of waterkwantiteit in het Natura 2000-gebied kunnen beïnvloeden.

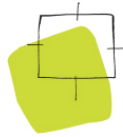
Over deze afstand kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000- gebieden. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of bij aanleg en gebruik sprake al dan niet sprake is van depositie boven de 0.00 mol N/ha/ja op relevante Natura 2000-gebieden.

Gezien de afstand tot de beschermde gebieden en de aard van het plan zijn geen negatieve effecten te verwachten op het NNN, natuur buiten het NNN en weidevogelkansgebieden. Deze ontwikkeling is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

In verband met de soortbescherming van de Wnb is het wel nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Ook dient lichtuitstraling op de brede watergang ten zuidoosten van het projectgebied vermeden te worden en de aanleg van struikachtige beplanting te worden mee genomen in het inpassingsplan. Een ontheffing van de Wnb voor beschermde soorten is niet nodig.

Een AERIUS- berekening moet uitwijzen of er negatieve effecten in het kader van de Wnb beschermde gebieden zullen optreden. Op basis daarvan kan worden bepaald of vervolgstappen nodig zijn, zoals het aanvragen van een vergunning van de Wnb.

Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.